992
L'*aguiló*
(*ALDC*, VII, 1569. L'*aguiló*)

L'*aguiló* (s. XV) és el "poll de l'àguila" (*DIEC*). Es tracta d'un dim. de *àguila* (< AQUĬLA) format amb el suf. *-ó* (< -ONE), com *finestró*, *infantó*, que també pot afegir-se a la var. metatètica *àliga*: *aligó* (cf. mapa 968). El suf. *-ot* (< -OTTU) que, en general, té valor augmentatiu, en canvi, en poblacions sobretot septentrionals del cat. central, ha format sobre aquells dos nuclis, els dim. *aguilot* (Vicent Ferrer) i *aligot*. *Aligató* 74 podria contenir un doble dim., *-at* (< -ATTU), com en *mulat* 'mul jove', i *-ó*.
Igualment són dim. *aguileta* (var. *aguileta niuera* 177), *aligueta*, *guileta* 128, amb afèresi vocàlica, mantenint el *f.* del radical, enfront de *aguilets* 188/*aliguets* 115; *aguilutxo* 25, 42, 43, 94, 151, 181 és pres del cast. *aguilucho*.
Altres vegades les respostes a l'enunciat són simplement *àguila* 69, 133, 156, 161 o *àliga* 97, 98, 101, 121, 123 sense modificació morfològica; també aquell mot apareix en formació perifràstica al·lusiva al seu caràcter de cria o fill jove: *àliga de niu* 129, *àliga novella* 52, 109 (*novell de l'àliga* 65 o, simplement, *novell* 47), *àliga petita* 22, 39, 45, 48, 57, 58, 95, 120, 122, *petit de l'àliga* 16, *pitit acla* 7, *cria d'àguila* 155, *fill de l'àguila* 162, *pollet de l'àguila* 149 (o, simplement, *pollet* 85), *moixó de l'àguila* 125. Es refereixen a l'aguileta que encara no té plomes *pelat* 127 i *pelaio* 187, der. de *pelar* (< PĬLARE 'llevar el pèl').
En relació a l'estructura dels significants cal remarcar l'abundor de dim., lògica per a designar les 'aguiletes joves'; a notar el suf. *-ot* amb valor dim., com en ross. (on un *peixot* és un 'peix petit').
Són mots normatius *aguiló* i *aligó*, des del *DG*$_1$, 1932.

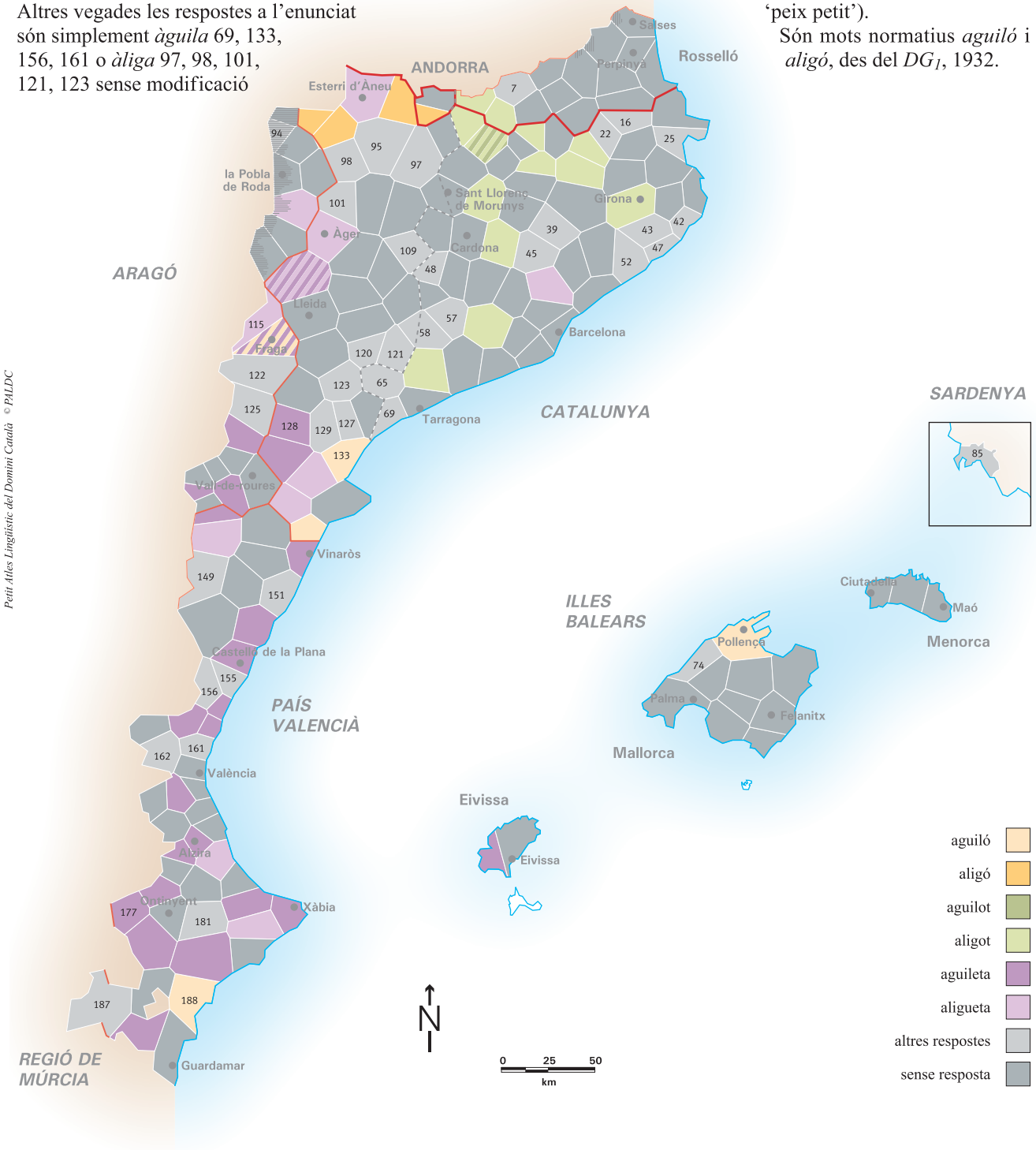

Petit Atlas Lingüístic del Domini Català © PALDC